

Як отримати статус особи з інвалідністю внаслідок війни

**Практичні поради для цивільних осіб, які
постраждали від вибухонебезпечних предметів**

Як отримати статус особи з інвалідністю внаслідок війни

Практичні поради для цивільних осіб, які
постраждали від вибухонебезпечних предметів

*Матеріал підготовлено за підтримки Міжнародного фонду «Відродження».
Матеріал представляє позицію авторів і не обов'язково відображає позицію
Міжнародного фонду «Відродження».*

Видавець: Аналітичний центр «Інститут Законодавчих Ідей». Всі права захищені.

Автори: Андрій Климосюк, Оксана Гузій, Богдан Карнаух

Для кого ці практичні поради?

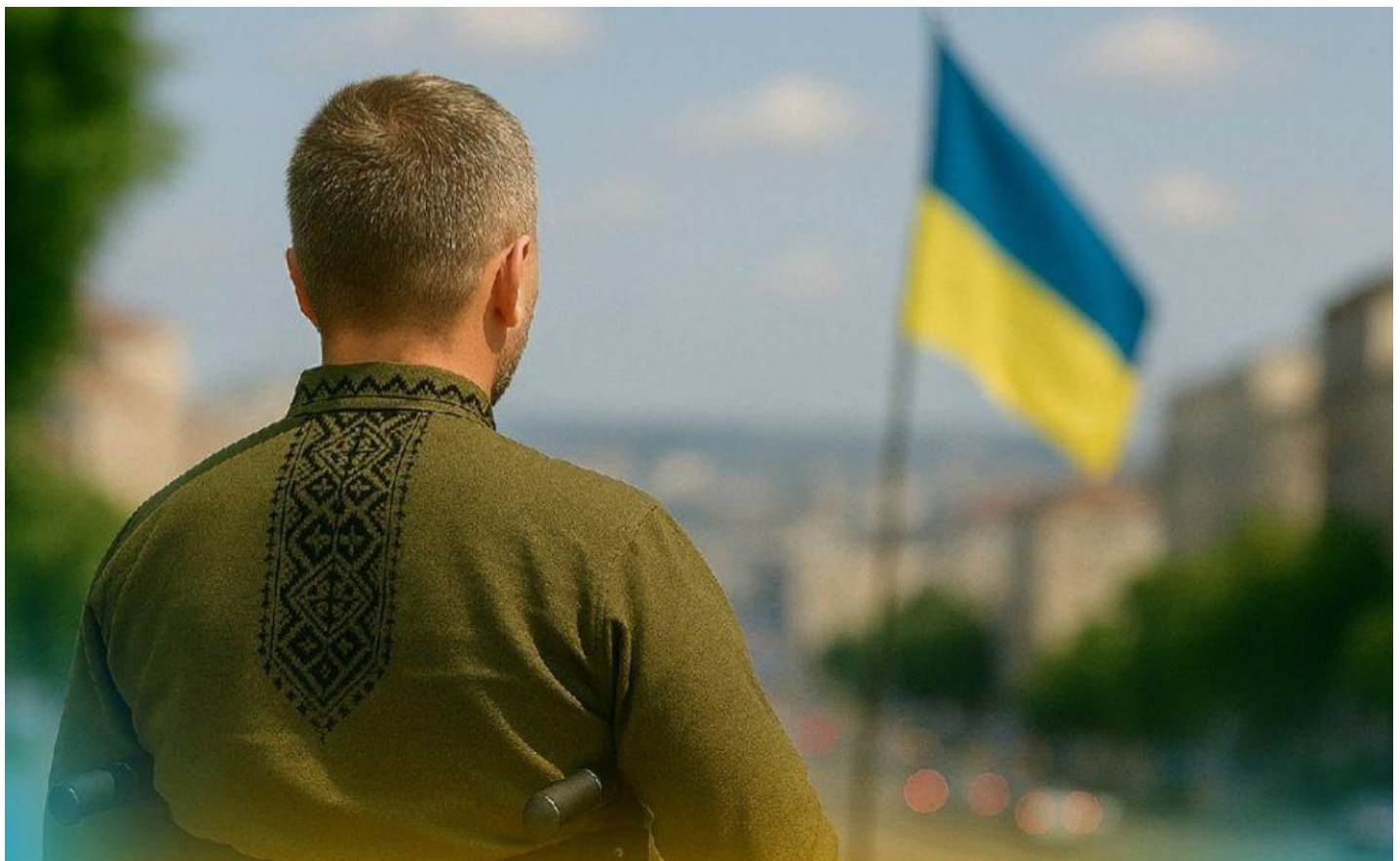
Для цивільних осіб, які отримали поранення внаслідок обстрілу ракетами, вибуху міни чи іншого вибухонебезпечного предмета під час війни.

Для чого цей статус?

Перш за все, він дає право на допомогу та підтримку від держави. Крім того, він підтверджує зв'язок поранення з війною. Належна фіксація шкоди сприяє подальшій реалізації права на відшкодування, зокрема в межах міжнародного компенсаційного механізму.

Для подання заяви до Реєстру збитків для України в категорії А2.3 – Серйозні тілесні ушкодження, статус особи з інвалідністю внаслідок війни є важливим, але не єдиним доказом шкоди, завданої здоров'ю. Заявник може подати будь-які документи та докази для підтвердження серйозних тілесних ушкоджень (категорія А2.3).

Етапи отримання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни

1 Медична допомога

Отримання медичної допомоги та первинна фіксація причини травми

Лікарня

2 Кримінальне провадження

Подання заяви про вчинене кримінальне правопорушення

Правоохоронний орган

Набуття статусу потерпілого та отримання витягу з ЄРДР

Слідчий, прокурор

3 Встановлення інвалідності

Направлення на оцінювання повсякденного функціонування особи

Лікар

Проходження оцінювання та отримання рішення про встановлення інвалідності

ЕКОПФО

4 Міжвідомча комісія при Міністерстві у справах ветеранів України

Формування пакета документів для встановлення факту одержання ушкодження здоров'я від вибухонебезпечних предметів

Подання заяви про встановлення факту та отримання рішення

Міністерство у справах ветеранів України

5 Зміна підстави інвалідності та набуття статусу особи з інвалідністю внаслідок війни

Подання рішення Міжвідомчої комісії при Міністерстві у справах ветеранів України

Лікар, який направляв на ЕКОПФО

Отримання витягу з рішення з оновленою причиною інвалідності

ЕКОПФО

Набуття статусу особи з інвалідністю внаслідок війни та відповідного посвідчення

Структурний підрозділ районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчий орган міської, районної у місті (у разі утворення) ради з питань ветеранської політики

Кожен етап є важливим для отримання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни. У разі запитань звертайтеся до відповідальних органів.

Етап 1. Отримання медичної допомоги та первинна фіксація причини травми

Куди звертатись?

До лікарні, де постраждалий отримав першу медичну допомогу та подальше лікування.

Які документи потрібно отримати?

Медичну документацію (епікризи, виписки, медичну картку тощо).

На що звернути увагу?

У медичній документації повинно бути зазначено не лише характер ушкодження («перелом», «черепно-мозкова травма» тощо), але й причину його отримання («ушкодження внаслідок військових дій», «внаслідок мінно-вибухової дії», «внаслідок обстрілу», «під час бойових дій»). Якщо зазначено «загальне захворювання», «побутова травма», «вибухова хвиля», «причина неуточнена», необхідно звернутись до лікаря з проханням уточнити характер та причину травми.

Зберігайте всі медичні документи, оскільки вони необхідні для наступних етапів.

Етап 2. Подання заяви про вчинене кримінальне правопорушення до правоохоронного органу → набуття статусу потерпілого → отримання витягу з Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР)

Куди звертатись?

До Служби безпеки України (СБУ). Можливим є звернення до Національної поліції, але надалі справу, ймовірно, передадуть до СБУ, що може зайняти доволі тривалий час.

Що робити?

Подати заяву про вчинене кримінальне правопорушення, набути статусу потерпілого у кримінальному провадженні та отримати витяг з ЄРДР.

Навіщо?

Витяг з ЄРДР підтверджує факт події та її обставини. Цей документ необхідний для подання заяви до Міжвідомчої комісії при Міністерстві у справах ветеранів України.

Коли заявник повинен отримати витяг з ЄРДР?

Після подання заяви правоохоронний орган впродовж 24 годин повинен внести відомості до ЄРДР та через 24 години з моменту внесення таких відомостей надати заявнику витяг із ЄРДР.

На що звернути увагу?

Якщо правоохоронний орган відмовляє у внесенні відомостей до ЄРДР або у визнанні потерпілим, такі дії можна оскаржити до суду. Подекуди лише після попередження про намір оскаржити такі дії заяву реєструють належним чином та/або визнають особу потерпілою. Крім цього, кримінальне провадження щодо обстрілу чи вибуху може бути відкрите і без заяви постраждалого (наприклад, за інформацією ДСНС про обстріл). У такому разі потрібно подати заяву про залучення до цього провадження як потерпілого або надати письмову згоду на визнання потерпілим.

Витяг із ЄРДР може містити відомості, на які поширюється таємниця досудового розслідування, тому потрібно отримати письмовий дозвіл слідчого або прокурора на його подання до Міжвідомчої комісії при Міністерстві у справах ветеранів України.

Важливо, щоб витяг з ЄРДР містив детальний опис обставин травмування конкретного потерпілого, оскільки відсутність такої інформації може ускладнити подальше проходження процедури.

Що ще важливо зробити на цьому етапі?

У межах кримінального провадження слідчий або прокурор повинен призначити судово-медичну експертизу (СМЕ), яка встановлює характер тілесних ушкоджень, ступінь їх тяжкості та механізм утворення. Висновок СМЕ є обов'язковим документом для подання заяви до Міжвідомчої комісії при Міністерстві у справах ветеранів України (етап 4). Потерпілий, зі свого боку, має право заявляти клопотання про її призначення.

Етап 3. Направлення на оцінювання повсякденного функціонування особи, проходження оцінювання та отримання рішення ЕКОПФО про встановлення інвалідності

Куди звертатись?

До лікуючого лікаря, який формує електронне направлення в електронній системі на оцінювання повсякденного функціонування особи.

Хто здійснює оцінювання повсякденного функціонування особи і для чого?

Оцінювання проводиться експертними командами з оцінювання повсякденного функціонування особи (ЕКОПФО), які ухвалюють рішення щодо встановлення інвалідності та фіксують її причину.

Який строк розгляду справи?

30 календарних днів (на практиці може тривати довше).

Чи важливо, яку причину інвалідності встановить ЕКОПФО на цьому етапі?

Для подальшого звернення до Міжвідомчої комісії при Міністерстві у справах ветеранів України – ні, оскільки особа може звернутись до неї незалежно від того, яку причину інвалідності було зафіксовано. Проте цивільним, які постраждали внаслідок вибухонебезпечних предметів, може бути встановлено причину інвалідності – «поранення чи інше ушкодження здоров'я, одержані від вибухонебезпечних предметів». Встановлення інвалідності з цієї причини дає право на одноразову компенсацію за шкоду, заподіяну здоров'ю, щорічну допомогу на оздоровлення та інші пільги. Для встановлення цієї причини інвалідності до електронного направлення додається витяг з ЄРДР.

Чи можна оскаржити рішення ЕКОПФО?

Так, шляхом подання заяви до Центру оцінювання функціонального стану особи (м. Дніпро).

Етап 4. Встановлення факту одержання ушкодження здоров'я від вибухонебезпечних предметів Міжвідомчою комісією при Міністерстві у справах ветеранів України

Ким подається заява?

Заява подається постраждалою особою особисто чи її законним представником або уповноваженою особою.

Що повинна містити заява?

Заява заповнюється за формою, передбаченою Порядком № 306. У ній необхідно зазначити:

- прізвище, ім'я та по батькові (за наявності);
- адресу задекларованого/зареєстрованого місця проживання (перебування) або фактичного місця проживання (для внутрішньо переміщених осіб);
- контактний номер телефону;
- адресу електронної пошти;
- вид ушкодження здоров'я;
- дату та місце одержання ушкодження;
- факт звернення/незвернення за медичною допомогою і лікуванням до закладів охорони здоров'я;
- назву правоохоронного органу, яким розпочате кримінальне провадження;
- встановлену групу інвалідності.

Чи потрібно до заяви додавати додатки?

Так, необхідно додати:

- копію документа, що посвідчує особу заявника;
- копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номера (за наявності);
- копію висновку СМЕ, що засвідчує факт отримання поранень чи інших ушкоджень здоров'я від вибухонебезпечних предметів;

- копію витягу з рішення ЕКОПФО або довідки медико-соціальної експертної комісії (МСЕК) про групу та причину інвалідності, або висновку лікарсько-консультативної комісії (ЛКК) закладу охорони здоров'я про встановлення особі віком до 18 років категорії «дитина з інвалідністю»;
- копію витягу про притягнення до кримінальної відповідальності, відсутність (наявність) судимості або обмежень, передбачених кримінальним процесуальним законодавством (повний) (для осіб від 14 років);
- витяг з ЄРДР про відкриття кримінального провадження стосовно факту одержання постраждалою особою ушкоджень здоров'я, одержаних від вибухонебезпечних предметів та/або інші документи, які підтверджують залучення особи до кримінального провадження як потерпілої;
- копії інших документів, які можуть засвідчити одержання постраждалою особою ушкоджень здоров'я від вибухонебезпечних предметів (за наявності).

Якщо заяву подає законний представник або уповноважена особа, також потрібно додати копію документа, що посвідчує особу постраждалої особи, а також копію документа, який надає повноваження законному представнику або уповноваженій особі представляти таку особу, оформленого відповідно до законодавства (для осіб віком до 14 років – свідоцтва про народження).

Куди надсилати заяву?

1. Поштою на адресу Міністерства у справах ветеранів України (вулиця Хрещатик, 34, м. Київ, 01001);
2. через центр надання адміністративних послуг;
3. на офіційну адресу електронної пошти Мінветеранів (dpi@mva.gov.ua).

Який строк розгляду заяви?

Місяць з дня надходження заяви та доданих документів. Крім цього, Міжвідомча комісія при Міністерстві у справах ветеранів України може надсилати запити для отримання додаткової інформації, тому у разі надходження уточненої інформації про постраждалу особу строк розгляду продовжується до 15 днів.

Яке рішення може прийняти Міжвідомча комісія при Міністерстві у справах ветеранів України?

Рішення про встановлення або відмову у встановленні факту одержання постраждалою особою ушкоджень здоров'я від вибухонебезпечних предметів.

У яких випадках Міжвідомча комісія при Міністерстві у справах ветеранів України може відмовити у встановленні факту одержання постраждалою особою ушкоджень здоров'я від вибухонебезпечних предметів?

Якщо:

- травма отримана за обставин, не пов'язаних із воєнними діями (внаслідок вчинення правопорушення, у стані сп'яніння, внаслідок навмисного самоушкодження або внаслідок вчинення кримінального правопорушення з особистих мотивів іншою цивільною особою, не залученою до проведення відповідних заходів);
- ушкодження отримано не в період і не на території проведення відповідних заходів;
- наявність незнятої та непогашеної судимості за злочини проти основ національної безпеки України, громадської безпеки, миру, безпеки людства, міжнародного правопорядку;
- підроблення документів або подання недостовірної інформації;
- відсутність документів, що підтверджують факт одержання ушкоджень здоров'я від вибухонебезпечних предметів;
- наявність рішення про відсутність складу правопорушення у відповідному кримінальному провадженні;
- перебування особи у складі збройних формувань Російської Федерації, окупаційної адміністрації Російської Федерації, інших незаконних збройних формувань.

Яка найчастіша причина відмов у встановленні факту одержання постраждалою особою ушкоджень здоров'я від вибухонебезпечних предметів?

Близько 60% рішень про відмову прийнято через відсутність документів, що містять підтвердження факту одержання постраждалою особою ушкоджень здоров'я від вибухонебезпечних предметів.

Чи може Міжвідомча комісія при Міністерстві у справах ветеранів України скасувати рішення про встановлення факту одержання постраждалою особою ушкоджень здоров'я від вибухонебезпечних предметів?

Так, якщо буде виявлено підстави для відмови, зазначені вище.

Етап 5. Зміна підстави інвалідності та набуття статусу особи з інвалідністю внаслідок війни

Що потрібно зробити?

Постраждала особа, її законний представник або уповноважена особа повинні подати лікареві, який направляє її на ЕКОПФО, рішення Міжвідомчої комісії при Міністерстві у справах ветеранів України.

Що далі?

Упродовж 5 робочих днів ЕКОПФО встановлює причинний зв'язок інвалідності з ушкодженням здоров'я від вибухонебезпечних предметів, одержаним внаслідок війни, та видає заявнику витяг з рішення.

Що потрібно зробити далі?

Після цього структурний підрозділ районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчий орган міської, районної у місті (у разі утворення) ради, на який покладено функції з питань ветеранської політики, ухвалює рішення про надання заявнику статусу особи з інвалідністю внаслідок війни на підставі витягу з рішення ЕКОПФО та за бажанням заявника видає посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни.

На що звернути увагу?

Переконайтесь, що встановлена саме причина інвалідності «поранення чи інші ушкодження здоров'я, одержані під час антитерористичної операції або заходів проти військової агресії Російської Федерації проти України». Інша, схожа за назвою причина «поранення чи інше ушкодження здоров'я, одержані від вибухонебезпечних предметів» не є підставою для набуття статусу особи з інвалідністю внаслідок війни.

Реєстр збитків для України

Категорія: **A2.3** Серйозні тілесні ушкодження

Якої шкоди стосується категорія?

Душевного болю і страждань, спричинених отриманими серйозними тілесними ушкодженнями, а також витрат на медичне лікування та реабілітацію (інші матеріальні витрати, пов'язані із втратою доходу, роботи тощо – в інших категоріях).

Хто має право подати заяву?

Особа, яка отримала серйозне тілесне ушкодження.

Що вважається серйозним тілесним ушкодженням?

Ушкодження, яке спричинило значну фізичну або психологічну шкоду або страждання, включаючи, але не обмежуючись:

- втрату або порушення цілісності (відокремлення) всієї чи частини кінцівки або частин тіла;
- постійне або тимчасове значне знівечення, що призвело до суттєвої зміни зовнішнього вигляду;
- постійну або тимчасову значну втрату або обмеження у використанні органу, кінцівки, функції або системи тіла;
- примусове переривання вагітності;
- будь-яке інше ушкодження, яке може суттєво вплинути на якість життя постраждалої особи.

Важливо

- Синці, прості розтягнення та вивихи, незначні опіки, порізи та рани або інші стани, що не потребують проходження курсу медичного лікування, в цю категорію не входять.
- Ступінь серйозності тілесних ушкоджень встановлюється насамперед на підставі медичної документації та записів.

Яку інформацію та документи?

- ✓ Про подію отримання серйозних тілесних ушкоджень (тип, дата, місце та опис події);
- ✓ Опис серйозних тілесних ушкоджень, а також медична документація та записи (за наявності);
- ✓ Про провадження в судових та правоохоронних органах (за наявності);
- ✓ Про витрати, безпосередньо пов'язані з серйозними тілесними ушкодженнями;
- ✓ Будь-які додаткові докази, що стосуються заявника, події, ушкоджень або пов'язаних витрат.

САЙТ КОНФІСКАЦІЙНОГО ТРЕКЕРУ

САЙТ ІНСТИТУТУ ЗАКОНОДАВЧИХ ІДЕЙ

